

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Факультет психології та соціального захисту

Кафедра соціальної роботи, управління та суспільних наук

**СОЦІАЛЬНА РОБОТА:
СТАНОВЛЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, РОЗВИТОК**

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної конференції
студентів, курсантів та молодих вчених
15 листопада 2024 року

Львів – 2024

УДК 316.4.05: 009. 37.032

Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, курсантів та молодих вчених, 15 листопада 2024 р.; [за ред.: Нагірняк М.Я.]. Львів : ЛДУ БЖД, 2024. 118 с.

У матеріалах II Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, курсантів та молодих вчених «Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток» (15 листопада 2024 р.) висвітлюються питання, що стосуються актуальних проблем сьогодення та перспектив подальшої розбудови соціальної роботи на засадах розвивальної парадигми, пріоритетних напрямків застосування інноваційних технологій у практиці соціальної роботи та соціальної політики в Україні в умовах воєнного та післявоєнного періоду, особливостей соціального захисту в секторі безпеки, соціального супровіду, діяльності державних та громадських інституцій у сфері соціальної роботи, провадження соціальної роботи з різними категоріями населення та соціального менеджменту.

Матеріали, що пропонуються читачеві, сприятимуть створенню умов для формування складових професійної компетентності соціального працівника і дозволить формувати адекватну модель діяльності майбутнього фахівця соціальної сфери.

Видання рекомендоване усім, хто цікавиться теоретичними й практичними аспектами становлення та перспективами розвитку соціальної роботи в Україні та світі.

Головний редактор: НАГІРНЯК Михайло Ярославович
кандидат історичних наук, доцент
доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету психології та соціального захисту
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(Протокол № 2, від 14 листопада 2024 р.)*

ЗМІСТ

<i>Передмова</i>	3
<i>Білецький О.</i> Волонтерство та соціальна робота в умовах військового конфлікту: підходи до адаптації та інтеграції вразливих груп населення	5
<i>Шевців Ю.</i> Впровадження електронного кейс-менеджменту як сучасного інструменту надання соціальних послуг.....	9
<i>Шмега М.</i> Інструменти реабілітації ветеранів російсько-української війни: досвід, виклики та перспективи	13
<i>Титарчук А.</i> Соціальна робота у воєнний та післявоєнний період (сучасні реалії).....	17
<i>Ковба Д.</i> Індивідуальне консультування ветеранів війни як ефективний метод соціальної роботи	22
<i>Лис В.</i> Забезпечення найкращих інтересів дитини в умовах воєнного часу	26
<i>Думанська О.</i> Роль соціальної роботи у підтримці внутрішньо переміщених осіб у процесі їх реінтеграції	30
<i>Івацшишин О.</i> Проблеми надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам в умовах воєнного стану ...	33
<i>Сушінець В.</i> Проблеми та перспективи соціального захисту військовослужбовців та ветеранів у контексті сучасних викликів національної безпеки України	38
<i>Костишин Е., Хамуляк Т.</i> Новації щодо здійснення соціального супроводу військовослужбовців, ветеранів війни в Україні	42
<i>Пирожик А.</i> Особливості соціально-психологічного супроводу дітей учасників бойових дій.....	49
<i>Іванів А.</i> Міграційні процеси в сучасній Україні: тенденції та соціальні дослідження.....	55

УДК: 364.69:061.2

Остан БІЛЕЦЬКИЙ

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

ВОЛОНТЕРСТВО ТА СОЦІАЛЬНА РОБОТА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ: ПІДХОДИ ДО АДАПТАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

У сучасних умовах військового конфлікту в Україні важливість волонтерства та соціальної роботи зросла до небувалого рівня. Війна призвела до появи нових соціальних викликів, зокрема збільшення кількості вимушених переселенців, поранених, осіб з інвалідністю, а також тих, хто втратив свої домівки. Це створило потребу в адаптації соціальних програм та методів роботи соціальних працівників і волонтерів.

Волонтерські ініціативи стали невід'ємною частиною системи підтримки постраждалих під час війни. Вони заповнюють прогалини в роботі державних установ і забезпечують гуманітарну допомогу. Волонтерство допомагає організувати евакуацію населення, розподіл ресурсів та психологічну підтримку, що є важливими аспектами реабілітації та інтеграції постраждалих груп населення [6, с. 12].

Мета цих тез полягає у виявленні інноваційних підходів до соціальної роботи та волонтерської діяльності в умовах військового конфлікту, а також у визначенні шляхів інтеграції вразливих груп населення до суспільного життя.

Інноваційні підходи до соціальної роботи. Військовий конфлікт в Україні поставив перед соціальними працівниками нові виклики, які вимагають впровадження сучасних інноваційних рішень. Одним із ключових підходів є впровадження цифрових технологій у процес надання

соціальних послуг. Віддалені консультації, що проводяться через відеозв'язок або спеціалізовані онлайн-платформи, стали одним із головних інструментів підтримки постраждалих. Такі платформи, як «Турбота», дозволяють людям отримувати психологічну допомогу та соціальні послуги без необхідності фізично бути присутніми у соціальних установах [7, с. 28]. Ще одним інноваційним підходом є мобільні бригади соціальних працівників, які виїжджають у найнебезпечніші зони, де традиційна робота неможлива. Такі мобільні команди надають невідкладну допомогу, доставляють гуманітарні вантажі та надають первинну психологічну підтримку. Наприклад, у 2023 році за підтримки міжнародних організацій було створено кілька таких бригад, які працюють в регіонах, що постраждали від активних бойових дій [7, с. 36]. Ще однією важливою інновацією є розвиток платформ взаємодії соціальних працівників та волонтерів. Ці платформи дозволяють оперативно координувати дії в надзвичайних ситуаціях, забезпечуючи швидкий обмін інформацією та ресурсами. Наприклад, платформа "Спільнота" об'єднує соціальних працівників і волонтерів, дозволяючи швидко реагувати на потреби місцевих громад і координувати доставку допомоги [5, с. 45].

Роль волонтерів у соціальній інтеграції. Волонтери є одними з головних агентів змін у процесі соціальної інтеграції постраждалих груп населення, таких як переселенці та люди з інвалідністю. Вони виконують багато функцій, починаючи від гуманітарної допомоги і завершуючи психологічною підтримкою. Волонтерські організації, такі як «Восток-SOS» і «Добробат», активно допомагають вимушеним переселенцям адаптуватися до нових умов, надаючи житло, продукти харчування, одяг та інші необхідні ресурси [2; 3].

Крім матеріальної допомоги, волонтери також сприяють соціальній адаптації та інтеграції. Наприклад, вони

організують освітні та тренінгові програми, що допомагають людям розвивати нові професійні навички, необхідні для повернення на ринок праці. Однією з таких програм є проєкт «Професійне відновлення», що дає можливість переселенцям та людям з інвалідністю пройти курси перекваліфікації та знайти роботу навіть в умовах війни [5, с. 54].

Важливим елементом є психологічна підтримка, яку надають волонтери через групи самодопомоги та індивідуальні консультації. Волонтери працюють безпосередньо з людьми, які пережили стрес, втратили близьких або мають травми внаслідок війни. Наприклад, програма «Разом», що координується волонтерськими організаціями, спрямована на допомогу переселенцям у подоланні посттравматичного стресового розладу (ПТСР) [7, с. 41].

Також потрібно враховувати важливість вирішення етичних конфліктів між волонтерами та населенням в умовах військових дій. Такі складні обставини сприяють розколу населення тому цьому питанню науковці приділяють багато уваги [1]

Основними викликами залишаються недосконалість законодавства, обмеженість ресурсів та високий рівень емоційного вигорання серед соціальних працівників і волонтерів. Проте перспективи для розвитку цієї сфери є значними. Важливу роль у цьому процесі відіграють міжнародні організації, які допомагають впроваджувати найкращі практики соціальної роботи та інтеграції вразливих груп населення [4, с. 67].

Можемо зробити висновки, що волонтерство та соціальна робота в умовах військового конфлікту є важливими інструментами соціальної інтеграції та реабілітації постраждалих верств населення. Використання інноваційних підходів, зокрема цифрових технологій та дистанційної роботи, дозволяє ефективніше адаптувати

соціальні програми до сучасних реалій. Подальше вдосконалення законодавства та підвищення підтримки волонтерів і соціальних працівників допоможе зміцнити систему соціальної підтримки в Україні.

Список використаних джерел

1. Білецький О.П., Лаврецкий Р.В. Етичні конфлікти у діяльності волонтерів в умовах російсько-української війни. *Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток* [Текст]. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, курсантів та молодих вчених, 9 листопада 2022 р.; [за ред.: Нагірняка М.Я]. Львів: ЛДУ БЖД, 2022. С. 5–9.
2. Восток-SOS: Робота з переселенцями та постраждалими від бойових дій. Офіційний сайт організації. URL: <https://vostok-sos.org>.
3. Добробат: Волонтерська діяльність у зоні бойових дій. Офіційний сайт організації. URL: <https://dobrobat.org>.
4. Михайленко Ю. Роль міжнародних організацій у підтримці волонтерської діяльності в Україні. *Соціальний простір*, 2020. С. 67–69.
5. Олейник С. Інноваційні технології в соціальній роботі з постраждалими внаслідок війни. *Соціальна робота і суспільство*, 2022. С. 54–56.
6. Петрова М. Волонтерство під час війни: соціальний аспект. *Науковий вісник Київського національного університету*, 2023. С. 12–16.
7. Савчук О. Професійна реабілітація переселенців в умовах війни. *Вісник соціальних досліджень*, 2021. С. 41–45.